

Za publikaciju na Europski Dan borbe protiv raka 18. svibnja

Ciljevi i ključne preporuke EONS-a za sigurnost pacijenata

Pružite informacije pacijentima i njihovim bližnjima i potičite ih da aktivno sudjeluju u zdravstvenoj njezi

Pružajući na znanstvenim dokazima utemeljenu sestričku skrb pacijentima, njihovim bližnjima i svojim kolegama, onkološke sestre preuzimaju vodeću ulogu u sigurnosti pacijenta. Prema SZO (2018) – približno 1 od 10 hospitaliziranih pacijenata ima loša iskustva i barem pola tih incidenata moglo je biti spriječeno. Nepravilno rukovanje lijekovima skupo je te šteti onkološkim pacijentima; oko 15% potrošnje iz sustava zdravstvene zaštite potroši se na nezgode/neželjene događaje.

Onkološke sestre uz pacijente trebaju u zdravstvenu skrb uključiti i njihove bližnje, potičući ih da nam se obrate za bilo kakve nejasnoće ili probleme vezane uz bilo koji aspekt pacijentovog liječenja ili zdravstvene njege. Na taj način uvelike se smanjuje broj neželjenih događaja! Zadaća onkološke sestre je poticati pacijenta i njegove bližnje da otvoreno postavljaju pitanja vezana za liječenje i zdravstvenu njegu .

Izbjegavajte izravan kontakt sa citostaticima i izvorima zračenja tijekom trudnoće ili tijekom planiranja trudnoće

Ukoliko ste onkološka sestra i planirate trudnoću ili ste trudni i/ili dojite - obavijestite svog nadređenog odmah. Ukoliko radite sa citotoksičnim lijekovima, zatražite alternativna zaduženja, prilagođene radne zadatke s obzirom na trenutno stanje radnika, a koji ne uključuju rad sa citotoksičnim lijekovima, radioaktivnim tvarima ili direktnim izvorima zračenja. Možete vršiti procjenu stanja onkoloških pacijenata, zbrinjavati pacijente sa nuspojavama kemo/radioterapije, ali trebate izbjegavati direktan kontakt sa citostaticima, kao što je apliciranje citotoksičnih lijekova, priključivanje/odpajanje infuzijskih sistema, te izbjegavati direktan kontakt sa

Za publikaciju na Europski Dan borbe protiv raka 18. svibnja

citotoksičnim agensima, izlučevinama pacijenata koji primaju kemoterapiju i ne sudjelovati u dekontaminaciji prilikom neželjenih izlivanja citotoksičnih lijekova. Nošenje zaštitne odjeće i postupanje prema standardima smanjit će, ali ne i u potpunosti ukloniti rizik .

Uvijek postupite
prema sigurnosnim
propisima; koristite
zaštitnu opremu

Zdravstveno osoblje koje radi sa citotoksičnim lijekovima trebalo bi koristiti propisana osobna zaštitna sredstva kako bi se zaštitilo od potencijalnog rizika pojave kožnih osipa, neželjenih učinaka na reproduktivni sustav i pojave karcinoma.

U svakodnevnom radu sa pacijentima koji primaju kemoterapiju ili radioterapiju, svaka onkološka sestra treba imati pristup propisanim osobnim zaštitnim sredstvima. Potrebno je znati gdje se na Vašem Odjelu nalazi set pribora za zbrinjavanje i dekontaminaciju prilikom neželjenog izlivanja citostatika, postupati prema sigurnosnim propisima i **PROGOVORITI** otvoreno ukoliko postoje odstupanja u svakodnevnoj praksi te zatražiti povremeno ponavljanje obuke vezane za ovu temu.

Upotreba zatvorenih sistema prilikom primjene citostatske terapije može vas zaštititi od neželjenog izlivanja citostatika podrazumijevajući pravilno rukovanje citotoksičnim lijekovima. Potrebno je više dokaza o korisnosti zatvorenih sistema prilikom primjene citostatske terapije i njihovom učinku na zdravlje zdravstvenog osoblja koje ga upotrebljava u svakodnevnoj praksi.

Sigurnosne mjere uključuju smanjenje neželjenih pogrešaka prilikom rukovanja lijekovima. Onkološke sestre nerijetko skrbe za pacijente koji primaju vrlo složene oblike liječenja. Zbog toga **NUŽNO JE** pridržavati se protokola i 5 PRAVILA podijele i primjene lijekova:

1. Pravi bolesnik
2. Pravi lijek
3. Prava doza
4. Pravi način
5. Pravo vrijeme

Za publikaciju na Europski Dan borbe protiv raka 18. svibnja

Uvijek pitajte ukoliko se nešto čini ili je pogrešno

Svakodnevni postupci i vještine onkoloških sestara od velike su važnosti za mjere sigurnosti. Sigurnosni protokoli i pravilan način upotrebe opreme i uređaja ključan je korak u promicanju sigurnosti, ujedno kao i hrabrost za preispitivanje pravilnosti postupaka prilikom neželjenih događaja u svakodnevnoj praksi, uključujući i rizične situacije, koje mogu dovesti do neželjenih događaja.

Ovakvim načinom rada onkološke sestre uvelike doprinose sigurnosti pacijenata, a time ujedno i svojoj sigurnosti.

Za daljnje informacije

EONS Cancer Nursing Education Framework, module 3 -

<http://www.cancernurse.eu/documents/EONSCancerNursingFramework2018.pdf>

Ten Facts on Patient Safety by WHO -

https://www.who.int/features/factfiles/patient_safety/en/

“Five moments for medication safety” – for both Health care professionals and patients -

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/311157/WHO-HIS-SDS-2019.3-eng.pdf?ua=1>

An editorial on Patient Safety -Charalambous, A. and Kelly, D. (2018) Promoting a safety culture through effective nursing leadership in cancer care. *European Journal of Oncology Nursing*. 36: vi-vii Available at doi: 10.1016/j.ejon.2018.10.002.

How nurses adhere to safe handling - Polovich M, Olsen M. *Safe Handling of Hazardous Drugs*. 3rd Ed. Pittsburgh, PA: Oncology Nursing Society; 2017; Wiley, K.

The Oncology Nursing Society’s tool kit -

https://www.ons.org/sites/default/files/2018-06/ONS_Safe_Handling_Toolkit_0.pdf

Cytotoxic drugs and pregnant- Gilani S, Giridharan S. Is it safe for pregnant health-care professionals to handle cytotoxic drugs? A review of the literature and recommendations. *Ecancermedicalscience*. 2014;8:418.

Transfer of cytotoxic drugs with or without CSTD - Bartel, S. B., et al. (2018). "Multicenter evaluation of a new closed system

Za publikaciju na Europski Dan borbe protiv raka 18. svibnja

drug-transfer device in reducing surface contamination by antineoplastic hazardous drugs." Am J Health Syst Pharm **75**(4): 199-211

A systematic review on the use of CSTD - Gurusamy, K. S., et al. (2018). "Closed-system drug-transfer devices plus safe handling of hazardous drugs versus safe handling alone for reducing exposure to infusional hazardous drugs in healthcare staff." Cochrane Database Syst Rev **3**: CD012860.

National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH) and the [American Society of Health-System Pharmacists](#) (ASHP)

European Legislation Protecting Cancer Nurses and other Healthcare Workers

Protection from harmful substances:

Directive (EU) 2019/130 amending Directive 2004/37/EC on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019L0130>

Protection against long working hours:

The European Working Time Directive

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003L0088>

Global Level Action on Patient Safety (World Health Organisation):

http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB144/B144_29-en.pdf